

ĐẠI HỌC HUẾ
TRƯỜNG ĐẠI HỌC LUẬT

PHAN HOÀI THỨC

**PHÁP LUẬT VỀ TÁI ĐỊNH CƯ KHI NHÀ NƯỚC
THU HỒI ĐẤT, PHÁT TRIỂN KINH TẾ XÃ HỘI
QUA THỰC TIỄN TẠI TỈNH BÌNH ĐỊNH**

Chuyên ngành: Luật Kinh tế

Mã số: 838 0107

TÓM TẮT LUẬN VĂN THẠC SĨ LUẬT HỌC

THỪA THIÊN HUẾ, năm 2018

Công trình được hoàn thành tại:

Trường Đại học Luật, Đại học Huế

Người hướng dẫn khoa học: **PGS.TS. Trần Thị Huệ**

Phản biện 1: PGS. TS Nguyễn Duy Phương

Phản biện 2: PGS. TS Trần Thị Huệ

Luận văn sẽ được bảo vệ trước Hội đồng chấm luận văn thạc sĩ họp
tại: Trường Đại học Luật

Vào lúc.....giờ.....ngày.....tháng năm.....

MỤC LỤC

MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của việc nghiên cứu đề tài.....	1
2. Tình hình nghiên cứu.....	2
3. Mục đích và nhiệm vụ nghiên cứu	3
4. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu	4
5. Cơ sở phương pháp luận và phương pháp nghiên cứu	5
6. Ý nghĩa khoa học và thực tiễn của đề tài	6
7. Kết cấu của luận văn dự kiến	6
Chương 1. MỘT SỐ VẤN ĐỀ LÝ LUẬN VỀ TÁI ĐỊNH CƯ VÀ PHÁP LUẬT VỀ TÁI ĐỊNH CƯ KHI NHÀ NƯỚC THU HỒI ĐẤT PHÁT TRIỂN KINH TẾ XÃ HỘI	7
1.1. Khái quát về tái định cư khi Nhà nước thu hồi đất phát triển kinh tế xã hội	7
1.1.1. Quan niệm về tái định cư khi nhà nước thu hồi đất	7
1.1.2. Khái niệm về thu hồi đất vì mục đích kinh tế	7
1.1.3. Khái niệm về tái định cư khi Nhà nước thu hồi đất phát triển kinh tế xã hội	8
1.1.4. Đặc điểm của tái định cư khi Nhà nước thu hồi đất phát triển kinh tế	8
1.2. Cơ sở của việc quy định về tái định cư khi Nhà nước thu hồi đất phát triển kinh tế xã hội	9
1.3. Mục đích, ý nghĩa của việc tái định cư khi Nhà nước thu hồi đất phát triển kinh tế	9
1.3.1. Về phương diện chính trị.....	9
1.3.2. Về phương diện kinh tế xã hội	10
1.4. Khái quát lịch sử hình thành các quy định về tái định cư khi Nhà nước thu hồi đất phát triển kinh tế xã hội.....	11
1.4.1. Giai đoạn trước năm 1993	11
1.4.2. Giai đoạn từ khi có Luật Đất đai năm 1993 đến trước khi ban hành Luật Đất đai năm 2003	11
1.4.3. Giai đoạn từ khi có Luật Đất đai năm 2003 đến nay	11
Kết luận chương 1	12

Chương 2. THỰC TRẠNG PHÁP LUẬT VÀ THỰC HIỆN PHÁP LUẬT VỀ TÁI ĐỊNH CƯ KHI NHÀ NƯỚC THU HỒI ĐẤT PHÁT TRIỂN KINH TẾ XÃ HỘI TẠI TỈNH BÌNH ĐỊNH..... 13

2.1. Thực trạng pháp luật về tái định cư khi Nhà nước thu hồi đất để phát triển kinh tế xã hội..... 13

2.1.1. Điều kiện được hưởng chính sách về tái định cư khi nhà nước thu hồi đất phát triển kinh tế xã hội 13

2.1.2. Pháp luật quy định về trình tự, thủ tục thực hiện tái định cư khi Nhà nước thu hồi đất phát triển kinh tế xã hội 13

2.1.2.1. Lập, thẩm định và phê duyệt phương án tái định cư 13

2.1.2.2. Công khai phương án tái định cư 13

2.1.2.3. Chi trả bồi thường, hỗ trợ, tái định cư: 13

2.1.2.4. Giải quyết các khiếu nại liên quan đến công tác TĐC khi Nhà nước THĐ 13

2.1.3. Khái quát chính sách tái định cư khi Nhà nước thu hồi đất do Bình Định ban hành để cụ thể hóa và tổ chức thực hiện chính sách tái định cư của Nhà nước trên địa bàn tỉnh Bình Định 13

2.2. Thực trạng thực hiện pháp luật về tái định cư khi Nhà nước thu hồi đất phát triển kinh tế xã hội tại tỉnh Bình Định 13

2.2.1. Khái quát về điều kiện tự nhiên, kinh tế, xã hội của tỉnh Bình Định 13

2.2.1.1. Khái quát đặc điểm tự nhiên 13

2.2.1.2. Khái quát đặc điểm kinh tế - xã hội 13

2.2.2. Thực tiễn thực hiện các quy định về tái định cư khi Nhà nước thu hồi đất phát triển kinh tế xã hội tại tỉnh Bình Định 13

2.2.3. Đánh giá về công tác tái định cư khi Nhà nước thu hồi đất phát triển kinh tế xã hội trên địa bàn tỉnh Bình Định 13

2.2.3.1. Những kết quả đạt được 13

2.2.3.2. Những hạn chế, thiếu sót, bất cập 13

Kết luận chương 2 14

Chương 3. ĐỊNH HƯỚNG, GIẢI PHÁP HOÀN THIỆN PHÁP LUẬT VÀ NÂNG CAO HIỆU QUẢ THỰC HIỆN PHÁP LUẬT VỀ TÁI ĐỊNH CƯ KHI NHÀ NƯỚC THU HỒI ĐẤT PHÁT TRIỂN KINH TẾ XÃ HỘI QUA THỰC TIỄN TẠI BÌNH ĐỊNH..... 15

3.1. Định hướng, giải pháp hoàn thiện pháp luật về tái định cư khi Nhà nước thu hồi đất phát triển kinh tế xã hội.....	15
3.1.1. Định hướng nâng cao hiệu quả thực hiện pháp luật về tái định cư khi Nhà nước thu hồi đất phát triển kinh tế xã hội.....	15
3.1.1.2. Định hướng cụ thể	15
3.1.2. Nâng cao hiệu quả thực hiện pháp luật về tái định cư khi Nhà nước thu hồi đất phát triển kinh tế xã hội tại Bình Định.....	16
3.1.2.1. Về mặt chính trị - xã hội.....	16
3.1.2.2. Về mặt kinh tế	16
3.2. Định hướng, giải pháp nâng cao hiệu quả thực hiện pháp luật về tái định cư khi Nhà nước thu hồi đất phát triển kinh tế xã hội tại tỉnh Bình Định.	16
3.2.1. Định hướng, giải pháp về công tác quy hoạch, kế hoạch sử dụng đất	16
3.2.2. Định hướng, giải pháp hoàn thiện khung khổ pháp lý và các chính sách liên quan tới công tác tái định cư khi Nhà nước thu hồi đất phát triển kinh tế xã hội	16
3.2.3. Giải pháp tăng hiệu quả của triển khai thực tế.....	16
3.2.3.1. Nâng cao năng lực của bộ máy quản lý đất đai và nâng cao nhận thức cộng đồng về pháp luật đất đai.....	17
3.2.3.2. Tạo cơ chế để cộng đồng dân cư và người bị thu hồi đất tham gia trực tiếp vào quá trình thu hồi đất.	17
3.2.4. Giải pháp ổn định cuộc sống của người dân trong vùng giải tỏa.....	17
Kết luận Chương 3.....	18
KẾT LUẬN	19

MỞ ĐẦU

1. Tính cấp thiết của việc nghiên cứu đề tài

Đất đai là sản phẩm của tự nhiên, qua quá trình tác động của con người đất đai là yếu tố quan trọng, tham gia trực tiếp vào quá trình sản xuất nông nghiệp, làm mặt bằng xây dựng các công trình kết cấu hạ tầng, xây dựng các công trình sản xuất kinh doanh, xây dựng đô thị và các dự án... Cùng với sự phát triển của xã hội, đất đai được sử dụng vào nhiều mục đích và nhu cầu sử dụng đất ngày càng cao.

Sử dụng đất đai vào các mục đích an ninh quốc phòng, lợi ích quốc gia, lợi ích công cộng để thực hiện mục tiêu phát triển đất nước, đặc biệt là các dự án phát triển đô thị, dự án sản xuất kinh doanh, kinh doanh phát triển kinh tế là một yếu tố khách quan trong quá trình phát triển công nghiệp hóa – hiện đại hóa đất nước. Để có mặt bằng xây dựng các dự án, phát triển kinh tế xã hội Nhà nước phải thu hồi đất của nhân dân và thực hiện việc tái định cư cho các hộ dân có đất bị thu hồi.

Hiện nay, Việt Nam đang tiếp tục đẩy mạnh sự công nghiệp hóa – hiện đại hóa đất nước phấn đấu đến năm 2020 đưa nước ta cơ bản trở thành một nước công nghiệp phát triển theo hướng hiện đại. Với những lợi thế của một tỉnh nằm ở hướng Đông của khu vực Tam giác phát triển, Bình Định đang diễn ra quá trình công nghiệp hóa, đô thị hóa mạnh mẽ. Hàng ngàn dự án đã và đang được triển khai trên địa bàn tỉnh với kế hoạch dự kiến thu hồi hàng vạn héc ta đất canh tác ảnh hưởng trực tiếp đến cuộc sống của hàng chục nghìn hộ gia đình nông dân. Công tác bồi thường, giải phóng mặt bằng (GPMB), hỗ trợ, đào tạo chuyển đổi nghề, bố trí công ăn việc làm mới cho người nông dân bị mất đất sản xuất đang là những thách thức không nhỏ cho cấp Ủy Đảng và chính quyền từ tỉnh đến cơ sở. Thực tế, giải quyết vấn đề này cho thấy đây là công việc khó khăn, phức tạp nảy sinh nhiều tranh chấp, khiếu kiện kéo dài và dễ phát sinh thành điểm nóng gây mất ổn định về chính trị. Nhận thức sâu sắc được những khó khăn, thách thức của công tác bồi thường, giải phóng mặt bằng, Bình Định đã ban hành nhiều chủ trương, chính sách, văn bản nhằm thực thi có hiệu quả pháp luật về bồi thường, hỗ

trợ, tái định cư khi Nhà nước thu hồi đất phù hợp với điều kiện, hoàn cảnh thực tế của tỉnh. Tuy nhiên, trong điều kiện tỉnh Bình Định được đánh giá là cánh cửa hướng Đông của cả khu vực Tam giác phát triển Campuchia – Lào – Việt Nam, Bình Định đã và đang khẳng định vị trí quan trọng trong chuỗi liên kết, hợp tác phát triển khu vực thì việc thực thi pháp luật về tái định cư khi Nhà nước thu hồi đất trên địa bàn tỉnh vẫn còn bộc lộ nhiều thiếu sót, khiếm khuyết cần được nghiên cứu để chỉ ra những nguyên nhân khách quan và chủ quan. Trên cơ sở đó, kiến nghị, đề xuất những giải pháp khắc phục nhằm đẩy nhanh tiến độ triển khai các dự án góp phần đẩy nhanh tiến độ công tác tái định cư khi Nhà nước thu hồi đất, đáp ứng được yêu cầu cải cách hành chính của Nhà nước. Với những lí do trên, tác giả lựa chọn đề tài nghiên cứu ***“Pháp luật về tái định cư khi nhà nước thu hồi đất phát triển kinh tế xã hội qua thực tiễn tại tỉnh Bình Định”*** để làm luận văn thạc sĩ của mình. Với hy vọng đóng góp một phần nhỏ công sức vào việc hoàn thiện các quy định về tái định cư khi Nhà nước thu hồi đất ở nước ta trong giai đoạn hiện nay và nâng cao hiệu quả việc áp dụng pháp luật tại tỉnh Bình Định.

2. Tình hình nghiên cứu

Trong thời gian qua, đã có khá nhiều các bài viết, các công trình nghiên cứu liên quan trực tiếp đến bồi thường, hỗ trợ, tái định cư khi Nhà nước thu hồi đất. Nghiên cứu những quy định của pháp luật liên quan đến vấn đề về tái định cư khi Nhà nước thu hồi đất đã thu hút được nhiều sự quan tâm, chú ý của các học giả, các chuyên gia, các nhà khoa học có nhiều công trình nghiên cứu đã được công bố ở những khía cạnh khác nhau như: Luận văn thạc sĩ kinh tế của tác giả Mai Thị Thùy Linh: Quản lý nhà nước về đất đai trên địa bàn huyện Hòa Vang, TP. Đà Nẵng, năm 2015. Đề tài đã nghiên cứu một số vấn đề lý luận cơ bản để đánh giá công tác quản lý nhà nước về đất đai trong quá trình phát triển kinh - xã hội và đô thị hóa.

TS. Nguyễn Quang Tiến, vấn đề thu hồi đất và bồi thường khi thu hồi đất trong dự thảo Luật đất đai (sửa đổi, bổ sung), Tạp chí Luật học số 12, năm 2008; Vấn đề xung quanh khái niệm Bồi thường khi Nhà nước thu hồi đất, Tạp chí Luật học số 1, năm 2009.

Nguyễn Thị Dung (2009), Chính sách đền bù khi Nhà nước thu hồi đất của một số nước trong khu vực và Việt Nam, Thông tin pháp luật Dân sự, ngày 11/9/2009; Trần Quang Huy (2010), Chính sách hỗ trợ khi Nhà nước thu hồi đất, Tạp chí Luật học (12); Nguyễn Thị Nga (2010), Pháp luật về trình tự, thủ tục thu hồi đất, bồi thường giải phóng mặt bằng và những vướng mắc nảy sinh trong quá trình áp dụng, Tạp chí Luật học; Minh Nghĩa (2011), Nhà tái định cư: nơi thừa, nơi thiếu, Báo điện tử Đô thị, ngày 11/11/2011; Nguyễn Linh (2011), Thúc đẩy thực hiện hiệu quả Nghị định 69/2009/NĐ-CP về đất đai, Báo điện tử Chính phủ ngày 09/02/2011; Trần Đình Dũng (2012); Phạm Thu Thủy (2014), Pháp luật về bồi thường khi Nhà nước thu hồi đất nông nghiệp ở Việt Nam, Luận án tiến sĩ luật học, Trường Đại học Luật Hà Nội.

Nhìn chung, các công trình nghiên cứu, các bài viết đã phản ánh đa dạng và sâu sắc ở nhiều khía cạnh khác nhau. Các tác giả đã có những cách nhìn, cách giải quyết những vấn đề vướng mắc đang còn tồn tại cả trong lý luận và thực tiễn, góp phần tạo nên cơ sở pháp lý trong việc hoàn thiện pháp luật về tái định cư khi Nhà nước thu hồi đất. Tuy nhiên, chưa có công trình nào nghiên cứu toàn diện về vấn đề giải quyết về tái định cư khi Nhà nước thu hồi đất ở Việt Nam nói chung, tỉnh Bình Định nói riêng. Chính vì vậy, tác giả mạnh dạn chọn đề tài này, với mong muốn thông qua việc nghiên cứu sẽ làm rõ hơn những vấn đề lý luận cơ bản về việc áp dụng pháp luật về tái định cư khi Nhà nước thu hồi đất, tìm ra những bất cập của việc áp dụng các quy định đó trong thực tiễn. Từ đó đề xuất những giải pháp có ý nghĩa quan trọng để xây dựng cơ chế giải quyết hoàn thiện, góp phần xây dựng Nhà nước pháp quyền.

3. Mục đích và nhiệm vụ nghiên cứu

3.1. Mục đích nghiên cứu

- Mục đích của luận văn nhằm tập hợp, hệ thống hóa cơ sở lý luận và thực tiễn của việc xây dựng các quy định về tái định cư khi Nhà nước thu hồi đất phát triển kinh tế xã hội.

- Tìm hiểu những đặc điểm và nội dung cơ bản của pháp luật về tái định cư khi Nhà nước thu hồi đất phát triển kinh tế xã hội và chỉ ra được những vướng mắc, bất cập, hạn chế, yếu kém trong công

tác thực hiện tái định cư. Qua đó, đề xuất những giải pháp tháo gỡ vướng mắc, bất cập, khắc phục hạn chế, yếu kém nhằm nâng cao hiệu quả của công tác này.

3.2. Nhiệm vụ nghiên cứu

Để đạt được mục đích trên, luận văn có những nhiệm vụ nghiên cứu sau:

- Nghiên cứu các vấn đề lý luận về tái định cư và pháp luật về tái định cư khi nhà nước thu hồi đất phát triển kinh tế xã hội.

- Đánh giá thực trạng áp dụng pháp luật về tái định cư khi Nhà nước thu hồi đất trong điều kiện, hoàn cảnh đặc thù của tỉnh Bình Định.

- Chỉ ra những thành công, những tồn tại, hạn chế và nguyên nhân của những tồn tại, hạn chế trong việc áp dụng pháp luật về tái định cư khi Nhà nước thu hồi đất để phát triển kinh tế xã hội ở tỉnh Bình Định.

- Luận văn tìm ra một số giải pháp góp phần hoàn thiện pháp luật về tái định cư khi Nhà nước thu hồi đất, đưa ra những kiến nghị nhằm nâng cao hiệu quả công tác thực thi pháp luật về tái định cư khi Nhà nước thu hồi đất để phát triển kinh tế xã hội ở tỉnh Bình Định.

4. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu

4.1. Đối tượng nghiên cứu

Luận văn nghiên cứu có nội dung rộng, phức tạp và giải quyết nhiều yêu cầu trên các khía cạnh chính trị, kinh tế, văn hóa, xã hội, tâm lý, tập quán truyền thống...v.v. Tuy nhiên, trong khuôn khổ của luận văn, tác giả nghiên cứu việc áp dụng pháp luật về tái định cư khi Nhà nước thu hồi đất để phát triển kinh tế xã hội ở tỉnh Bình Định.

4.2. Phạm vi nghiên cứu

- Phạm vi về không gian, luận văn nghiên cứu trên địa bàn tỉnh Bình Định. Phạm vi về thời gian, từ năm 2014 - 2017, trên cơ sở nguồn số liệu có được và thực tế triển khai công tác hỗ trợ, tái định cư khi nhà nước thu hồi đất thời gian gần đây. Trong khuôn khổ của một bản luận văn thạc sĩ luật học, đề tài tập trung nghiên cứu các hệ thống pháp luật thực định, các nguyên tắc pháp lý cũng như các quy

định pháp luật Việt Nam hiện hành trong lĩnh vực tái định cư khi Nhà nước thu hồi đất phát triển kinh tế xã hội.

- Nghiên cứu các quy định của pháp luật hiện hành về tái định cư khi Nhà nước thu hồi đất được đề cập trong Luật đất đai năm 2013 và các văn bản hướng dẫn thi hành.

5. Cơ sở phương pháp luận và phương pháp nghiên cứu

5.1. Cơ sở phương pháp luận

Để giải quyết các yêu cầu mà luận văn đặt ra, trong quá trình nghiên cứu đã sử dụng các phương pháp chủ yếu sau đây:

- Luận văn được thực hiện dựa trên phương pháp luận nghiên cứu khoa học duy vật biện chứng và duy vật lịch sử của Chủ nghĩa Mác – Lê Nin; quan điểm của Đảng và Nhà nước về chính sách, pháp luật đất đai trong thời kỳ công nghiệp hóa, hiện đại hóa và xu thế hội nhập quốc tế của Việt Nam.

5.2. Phương pháp nghiên cứu

Ngoài việc sử dụng phương pháp luận, tác giả còn sử dụng các phương pháp cụ thể sau:

+ Phương pháp luận, phương pháp phân tích, phương pháp lịch sử...v.v được sử dụng trong Chương 1 khi nghiên cứu một số vấn đề lý luận về tái định cư khi Nhà nước thu hồi đất và pháp luật tái định cư khi Nhà nước thu hồi đất.

+ Phương pháp phân tích, phương pháp so sánh luật học, phương pháp đối chiếu...v.v được sử dụng trong Chương 2 khi nghiên cứu pháp luật về tái định cư khi Nhà nước thu hồi đất và thực trạng áp dụng ở tỉnh Bình Định.

+ Phương pháp bình luận, phương pháp so sánh, phương pháp quy nạp...v.v được sử dụng trong Chương 3 khi nghiên cứu một số giải pháp hoàn thiện pháp luật về tái định cư khi Nhà nước thu hồi nhằm nâng cao hiệu quả thực thi pháp luật về tái định cư khi Nhà nước thu hồi đất phát triển kinh tế xã hội ở tỉnh Bình Định.

+ Số liệu được thu thập từ các sở, ban, ngành trên địa bàn tỉnh, các nguồn tài liệu từ sách báo, tạp chí, các công trình nghiên cứu khoa học có liên quan đến quá trình đô thị hóa, sự biến động đất đai và vấn đề đời sống người dân. Trên cơ sở các số liệu thu thập được, tiến hành thống kê, phân loại theo các nhóm để phân tích và dự báo,

đánh giá cho các kết quả nghiên cứu, đáp ứng cho mục tiêu nghiên cứu.

6. Ý nghĩa khoa học và thực tiễn của đề tài

6.1. Ý nghĩa khoa học

Luận văn góp phần vào việc xây dựng luận cứ khoa học trong quá trình hoàn thiện pháp luật và đảm bảo hiệu quả thực thi về tái định cư khi Nhà nước thu hồi đất vì mục đích phát triển kinh tế.

6.2. Ý nghĩa thực tiễn

Kết quả của đề tài ngoài đóng góp vào việc giải quyết vấn đề thực tiễn bức xúc đang đặt ra hiện nay ở tỉnh Bình Định, kết quả nghiên cứu còn là tài liệu tham khảo cho các địa phương có cùng hoàn cảnh, là tài liệu tham khảo cho các nhà nghiên cứu, sinh viên, học sinh... quan tâm đến vấn đề pháp luật và thực hiện pháp luật về hỗ trợ, tái định cư khi Nhà nước thu hồi đất và thu hồi đất vì mục đích phát triển kinh tế.

7. Kết cấu của luận văn dự kiến

Ngoài phần Mở đầu, Kết luận và Danh mục tài liệu tham khảo, luận văn bao gồm 3 chương với kết cấu như sau:

Chương 1: Một số vấn đề lý luận về tái định cư và pháp luật về tái định cư khi Nhà nước thu hồi đất phát triển kinh tế xã hội;

Chương 2: Pháp luật hiện hành và thực trạng thực hiện pháp luật về tái định cư khi Nhà nước thu hồi đất phát triển kinh tế xã hội tại tỉnh Bình Định;

Chương 3: Định hướng, giải pháp bảo đảm và nâng cao hiệu quả thực hiện pháp luật về tái định cư khi Nhà nước thu hồi đất phát triển kinh tế xã hội qua thực tiễn tại tỉnh Bình Định.

Chương 1

MỘT SỐ VẤN ĐỀ LÝ LUẬN VỀ TÁI ĐỊNH CƯ VÀ PHÁP LUẬT VỀ TÁI ĐỊNH CƯ KHI NHÀ NƯỚC THU HỒI ĐẤT PHÁT TRIỂN KINH TẾ XÃ HỘI

1.1. Khái quát về tái định cư khi Nhà nước thu hồi đất phát triển kinh tế xã hội

1.1.1. Quan niệm về tái định cư khi nhà nước thu hồi đất

Từ điển Tiếng Việt phổ thông định nghĩa: “Thu hồi là việc thu hồi về lại, lấy lại cái trước đó đã đưa ra, đã cấp phát hoặc bị mất vào tay kẻ khác”. Theo khái niệm trên, có thể hiểu thu hồi đất là việc Nhà nước lấy lại đất đã giao, đã cho thuê hoặc lấy lại đất đai của một tổ chức, cá nhân nào đó đang nắm giữ, sử dụng, vì một mục đích nào đó của Nhà nước.

Vấn đề thu hồi đất đã được đề cập đến từ rất sớm trong Luật Đất đai năm 1987 và Luật Đất đai năm 1993 nhưng chưa định nghĩa rõ khái niệm thu hồi đất mà chỉ đưa ra các trường hợp thu hồi đất (Điều 14 Luật Đất đai năm 1987 và Điều 26 Luật Đất đai năm 1993).

Thu hồi đất là việc Nhà nước ra quyết định hành chính để thu hồi đất và quyền sử dụng đất đã giao cho chủ thể sử dụng đất theo quy định của pháp luật đất đai xuất phát từ mục đích của nhà nước và xã hội hoặc là biện pháp chế tài xử lý hành vi vi phạm pháp luật đất đai của chủ thể sử dụng đất.

1.1.2. Khái niệm về thu hồi đất vì mục đích kinh tế

Theo Luật Đất đai năm 2003, các trường hợp thu hồi đất để đầu tư xây dựng khu công nghiệp, khu công nghệ cao, khu kinh tế và các dự án đầu tư lớn theo quy định của Chính Phủ đều thuộc trường hợp thu hồi đất để sử dụng vào mục đích kinh tế (khoản 1 Điều 40 Luật Đất đai năm 2003).

Từ những lý giải trên, có thể khái quát về thu hồi đất vì mục đích kinh tế như sau: Thu hồi đất vì mục đích kinh tế là việc Nhà nước ra quyết định hành chính thông qua các cơ quan nhà nước có thẩm quyền thu hồi đất và quyền sử dụng đất đã giao cho chủ thể sử dụng

đất nhằm mục đích thực hiện các dự án phát triển kinh tế - xã hội phải gắn với lợi ích của quốc gia, lợi ích công cộng.

1.1.3. Khái niệm về tái định cư khi Nhà nước thu hồi đất phát triển kinh tế xã hội

Tái định cư là việc người sử dụng đất được bố trí nơi ở mới bằng một trong các hình thức bồi thường bằng nhà ở, bồi thường bằng giao đất ở mới hoặc bồi thường bằng tiền để người dân tự lo chỗ ở.

1.1.4. Đặc điểm của tái định cư khi Nhà nước thu hồi đất phát triển kinh tế

- *Đặc điểm tái định cư thu hồi đất:* Từ khái niệm đã luận giải ở phần trên có thể thấy thu hồi đất có các đặc điểm cơ bản sau:

Một là, thu hồi đất là biện pháp pháp lý do cơ quan nhà nước có thẩm quyền tiến hành.

Hai là, thu hồi đất được thực hiện theo trình tự thủ tục do luật định, đây là nội dung thể hiện chức năng quản lý nhà nước về đất đai.

Ba là, thu hồi đất được thực hiện theo phương pháp mệnh lệnh bắt buộc trong mối quan hệ không bình đẳng về mặt pháp lý giữa Nhà nước và người sử dụng đất.

- *Đặc điểm thu hồi đất phát triển kinh tế xã hội:* Thu hồi đất vì mục đích kinh tế là khái niệm có nội hàm hẹp, là một trường hợp trong chế định về thu hồi đất nói chung Ngoài những đặc điểm chung của thu hồi đất, thu hồi đất vì mục đích kinh tế có một số đặc điểm đặc trưng riêng:

Một là, thu hồi đất vì mục đích kinh tế thể hiện rõ yếu tố lợi nhuận trong thực hiện dự án.

Hai là, thu hồi đất vì mục đích kinh tế được thực hiện không chỉ thuần túy vì lợi nhuận mà phải gắn chặt với yêu cầu phát triển kinh tế- xã hội của đất nước, vì lợi ích của cộng đồng.

Ba là, thu hồi đất vì mục đích kinh tế là vấn đề “nóng” về lý luận pháp lý lẫn thực tiễn áp dụng. Vấn đề cốt lõi là giải quyết hài hòa quan hệ lợi ích của Nhà nước, Nhà đầu tư và người bị thu hồi đất, có như vậy mới tạo sự đồng thuận của người dân, huy động

được nguồn lực đất đai để phát triển đất nước và đảm bảo ổn định chính trị, xã hội.

1.2. Cơ sở của việc quy định về tái định cư khi Nhà nước thu hồi đất phát triển kinh tế xã hội

Các quy định về tái định cư khi Nhà nước thu hồi đất được xây dựng dựa trên những cơ sở lý luận và thực tiễn chủ yếu sau đây:

Thứ nhất: Tái định cư khi Nhà nước thu hồi đất được đặt ra dựa trên cơ sở quyền sở hữu về tài sản của công dân được pháp luật bảo hộ.

Thứ hai: Xét về bản chất, Nhà nước ta do nhân dân lao động thiết lập nên, đại diện cho ý chí, nguyện vọng và lợi ích nhân dân. Nhà nước theo đuổi sứ mạng cao cả và mang đầy tính nhân văn là phục vụ và chăm lo cho lợi ích, sự phồn vinh của nhân dân.

Thứ ba: Xét về phương diện lý luận, thiệt hại về lợi ích của người sử dụng đất là hậu quả phát sinh trực tiếp từ hành vi thu hồi đất của Nhà nước gây ra.

Thứ tư: Nước ta đã và đang xây dựng nền kinh tế nhiều thành phần vận hành theo cơ chế thị trường theo định hướng xã hội chủ nghĩa (XHCN) hướng tới mục tiêu “dân giàu, nước mạnh, dân chủ, công bằng, văn minh” trong điều kiện chịu rất nhiều thách thức do quá trình hội nhập kinh tế quốc tế đem lại.

Thứ năm: Vấn đề tái định cư khi Nhà nước thu hồi đất được xây dựng dựa trên chế định sở hữu toàn dân về đất đai, Nhà nước giao đất cho tổ chức, hộ gia đình, cá nhân sử dụng ổn định lâu dài.

1.3. Mục đích, ý nghĩa của việc tái định cư khi Nhà nước thu hồi đất phát triển kinh tế

Việc giải quyết tốt vấn đề tái định cư khi Nhà nước thu hồi đất sẽ mang lại ý nghĩa to lớn trên nhiều phương diện;

1.3.1. Về phương diện chính trị

Là một nước nông nghiệp với khoảng 70% dân số là nông dân, vấn đề đất đai ở Việt Nam có ý nghĩa đặc biệt quan trọng và nhạy cảm. Các chính sách, pháp luật về đất đai có ảnh hưởng rất lớn đến sự ổn định về chính trị. Điều này có ý nghĩa là nếu chủ trương, chính sách pháp luật đất đai đúng đắn, phù hợp với thực tiễn và được thực thi nghiêm túc sẽ góp phần vào việc duy trì và củng cố sự

ổn định chính trị. Ngược lại, sẽ làm phát sinh những điểm nóng tiềm ẩn nguy cơ gây mất ổn định chính trị. Một trong các chính sách, pháp luật về đất đai được xã hội đặc biệt quan tâm đó là chính sách pháp luật về bồi thường hỗ trợ tái định cư khi Nhà nước thu hồi đất; bởi lẽ mảng chính sách, pháp luật này ảnh hưởng trực tiếp đến quyền lợi và lợi ích hợp pháp của người bị thu hồi đất. Trong trường hợp bị thu hồi đất nói chung và thu hồi đất ở nói riêng, quyền và lợi ích hợp pháp của người sử dụng đất trực tiếp bị xâm hại; họ không chỉ mất quyền sử dụng đất mà còn buộc phải di chuyển chỗ ở. Hậu quả là cuộc sống thường nhật của họ bị đảo lộn. Với quan niệm truyền thống của người Việt Nam “có an cư mới lạc nghiệp” thì việc bị mất đất đai, nhà cửa thật sự là một “cú sốc” đối với người bị thu hồi đất. Do vậy, họ phản ứng rất gay gắt, quyết liệt thông qua việc khiếu kiện đông người, khiếu kiện vượt cấp, kéo dài nếu không được bồi thường để tái định cư thỏa đáng. Các khiếu kiện về đất đai nói chung và khiếu kiện về bồi thường để tái định cư khi Nhà nước thu hồi đất nói riêng tiềm ẩn nguy cơ gây mất ổn định chính trị và dễ phát sinh thành các “điểm nóng”; cho nên việc giải quyết tốt vấn đề tái định cư là thực hiện tốt chính sách an dân để phát triển kinh tế - xã hội, góp phần vào việc duy trì, củng cố ổn định về chính trị.

1.3.2. Về phương diện kinh tế xã hội

Thực tiễn cho thấy bồi thường, giải phóng mặt bằng luôn là công việc khó khăn, phức tạp. Các dự án chậm triển khai thực hiện theo tiến độ đề ra có nguyên nhân do công tác bồi thường, giải phóng mặt bằng không nhận được sự đồng thuận từ phía người dân. Xét dưới góc độ kinh tế, dự án chậm triển khai thực hiện ngày nào là chủ đầu tư, các doanh nghiệp bị thiệt hại đáng kể về lợi ích kinh tế do máy móc, vật tư, thiết bị “đắp chiếu”, người lao động không có việc làm trong khi doanh nghiệp phải trả lương, trả chi phí duy trì các hoạt động thường xuyên và trả lãi suất vay vốn cho Ngân hàng... Vì vậy, thực hiện công tác bồi thường để tái định cư khi Nhà nước thu hồi đất là điều kiện để doanh nghiệp sớm có mặt bằng triển khai các dự án đầu tư góp phần vào việc thúc đẩy tăng trưởng của nền kinh tế và nâng cao tính hấp dẫn của môi trường đầu tư, kinh doanh ở nước ta. Hơn nữa, duy trì tốc độ tăng trưởng cao và

bền vững sẽ có điều kiện để thực hiện tiên bộ và công bằng xã hội, góp phần vào công cuộc “xóa đói, giảm nghèo” và tạo tiền đề cho các bước phát triển tiếp theo.

Về phía người sử dụng đất, thực hiện tốt công tác tái định cư khi Nhà nước thu hồi đất sẽ giúp cho họ và các thành viên khác trong gia đình nhanh chóng ổn định cuộc sống để tập trung sản xuất góp phần cải thiện và nâng cao mức sống. Hơn nữa điều này còn giúp củng cố niềm tin của người bị thu hồi đất vào đường lối, chủ trương của Đảng, chính sách pháp luật của Nhà nước; đồng thời loại trừ cơ hội để kẻ xấu lợi dụng, tuyên truyền, kích động quần chúng nhân dân khiếu kiện, đối đầu với chính quyền nhằm gây mất ổn định tình hình trật tự an toàn xã hội và làm trì trệ sản xuất.

1.4. Khái quát lịch sử hình thành các quy định về tái định cư khi Nhà nước thu hồi đất phát triển kinh tế xã hội.

1.4.1. Giai đoạn trước năm 1993

1.4.2. Giai đoạn từ khi có Luật Đất đai năm 1993 đến trước khi ban hành Luật Đất đai năm 2003

1.4.3. Giai đoạn từ khi có Luật Đất đai năm 2003 đến nay

Kết luận chương 1

Trong chương 1, nội dung được làm rõ là các vấn đề lý luận về TĐC khi Nhà nước thu hồi đất, bao gồm: lý luận về tái định cư khi Nhà nước thu hồi đất và lý luận về pháp luật tái định cư khi Nhà nước thu hồi đất.

Triển khai nội dung lý luận chung về tái định cư khi Nhà nước thu hồi đất qua việc phân tích khái niệm về thu hồi đất và khái niệm về tái định cư khi Nhà nước thu hồi đất. Tiếp đó khái quát ý nghĩa của việc tái định cư khi Nhà nước thu hồi đất đối với người dân thuộc đối tượng TĐC, nhà đầu tư và Nhà nước.

Triển khai nội dung lý luận về pháp luật tái định cư khi Nhà nước thu hồi đất qua việc phân tích khái niệm pháp luật về tái định cư khi Nhà nước thu hồi đất, các nguyên tắc của pháp luật về tái định cư khi Nhà nước thu hồi đất, nội dung của pháp luật tái định cư khi Nhà nước thu hồi đất. Các yếu tố tác động đến tái định cư khi Nhà nước thu hồi đất và lược sử hình thành và phát triển của pháp luật về tái định cư khi Nhà nước thu hồi đất qua các giai đoạn.

Chính sách pháp luật về TĐC tốt sẽ góp phần làm cho môi trường đầu tư hấp dẫn hơn, thu hút được nguồn đầu tư, đặc biệt là vốn đầu tư nước ngoài nhiều hơn, tạo được sự đồng thuận của xã hội, ổn định cuộc sống của người dân, qua đó phát triển kinh tế nước nhà. Chính sách TĐC có ý nghĩa rất quan trọng đối với cả Nhà nước, người được TĐC và nhà đầu tư. Nếu chính sách TĐC đề ra hợp lý, đảm bảo được lợi ích của các chủ thể liên quan thì sẽ góp phần thúc đẩy sự phát triển kinh tế và ổn định xã hội.

Chương 2

THỰC TRẠNG PHÁP LUẬT VÀ THỰC HIỆN PHÁP LUẬT VỀ TÁI ĐỊNH CƯ KHI NHÀ NƯỚC THU HỒI ĐẤT PHÁT TRIỂN KINH TẾ XÃ HỘI TẠI TỈNH BÌNH ĐỊNH

2.1. Thực trạng pháp luật về tái định cư khi Nhà nước thu hồi đất để phát triển kinh tế xã hội

2.1.1. Điều kiện được hưởng chính sách về tái định cư khi nhà nước thu hồi đất phát triển kinh tế xã hội

2.1.2. Pháp luật quy định về trình tự, thủ tục thực hiện tái định cư khi Nhà nước thu hồi đất phát triển kinh tế xã hội

2.1.2.1. Lập, thẩm định và phê duyệt phương án tái định cư

2.1.2.2. Công khai phương án tái định cư

2.1.2.3. Chi trả bồi thường, hỗ trợ, tái định cư:

2.1.2.4. Giải quyết các khiếu nại liên quan đến công tác TĐC khi Nhà nước THU

2.1.3. Khái quát chính sách tái định cư khi Nhà nước thu hồi đất do Bình Định ban hành để cụ thể hóa và tổ chức thực hiện chính sách tái định cư của Nhà nước trên địa bàn tỉnh Bình Định

2.2. Thực trạng thực hiện pháp luật về tái định cư khi Nhà nước thu hồi đất phát triển kinh tế xã hội tại tỉnh Bình Định

2.2.1. Khái quát về điều kiện tự nhiên, kinh tế, xã hội của tỉnh Bình Định

2.2.1.1. Khái quát đặc điểm tự nhiên

2.2.1.2. Khái quát đặc điểm kinh tế - xã hội

2.2.2. Thực tiễn thực hiện các quy định về tái định cư khi Nhà nước thu hồi đất phát triển kinh tế xã hội tại tỉnh Bình Định

2.2.3. Đánh giá về công tác tái định cư khi Nhà nước thu hồi đất phát triển kinh tế xã hội trên địa bàn tỉnh Bình Định

2.2.3.1. Những kết quả đạt được

2.2.3.2. Những hạn chế, thiếu sót, bất cập

Kết luận chương 2

Trong chương 2, đã tập trung làm rõ các quy định của pháp luật về TĐC đối với người bị thu hồi đất ở, cụ thể là về: Điều kiện được hưởng chính sách TĐC; Hình thức TĐC; Trình tự, thủ tục TĐC và giải quyết khiếu nại, tố cáo khi thực hiện chính sách TĐC. Đồng thời, trong chương 2, cũng dựa trên cơ sở báo cáo công tác bồi thường giải phóng mặt bằng nói chung trên địa bàn tỉnh Bình Định, để qua đó đánh giá về thực tiễn thi hành công tác bồi thường giải phóng mặt bằng nói chung, cũng như công tác TĐC nói riêng.

Trong thời gian qua, công tác bồi thường, tái định cư trên địa bàn tỉnh Bình Định đã đạt được những kết quả tích cực, kịp thời GPMB để chủ đầu tư có mặt bằng thực hiện dự án đúng tiến độ đề ra, góp phần thu hút vốn đầu tư, ổn định cuộc sống của nhân dân và phát triển kinh tế xã hội của huyện.

Tuy nhiên, công tác bồi thường, tái định cư trên địa bàn tỉnh vẫn gặp một số khó khăn, hạn chế như công tác tái định cư chưa kịp thời, nhà ở tái định cư, hạ tầng khu tái định cư chất lượng còn thấp, đời sống người dân khi vào khu tái định cư còn nhiều khó khăn, làm cho người dân còn nhiều bức xúc chưa đồng thuận cao trong thu hồi đất, bồi thường và tái định cư.

Chương 3

ĐỊNH HƯỚNG, GIẢI PHÁP HOÀN THIỆN PHÁP LUẬT VÀ NÂNG CAO HIỆU QUẢ THỰC HIỆN PHÁP LUẬT VỀ TÁI ĐỊNH CƯ KHI NHÀ NƯỚC THU HỒI ĐẤT PHÁT TRIỂN KINH TẾ XÃ HỘI QUA THỰC TIỄN TẠI BÌNH ĐỊNH

3.1. Định hướng, giải pháp hoàn thiện pháp luật về tái định cư khi Nhà nước thu hồi đất phát triển kinh tế xã hội

3.1.1. Định hướng nâng cao hiệu quả thực hiện pháp luật về tái định cư khi Nhà nước thu hồi đất phát triển kinh tế xã hội

3.1.1.1. Định hướng chung

Hoàn thiện pháp luật về tái định cư khi Nhà nước thu hồi đất vì mục đích kinh tế trong thời gian tới cần tập trung vào tháo gỡ những khó khăn, vướng mắc và xử lý, giải quyết các vấn đề còn bất cập về cơ chế chính sách hiện đang tồn tại, ảnh hưởng đến tiến độ công tác tái định cư khi Nhà nước thu hồi đất; giải quyết hài hòa các mối quan hệ, đảm bảo lợi ích của người bị thu hồi đất, lợi ích của Nhà nước, xã hội và lợi ích của các nhà đầu tư; nâng cao hiệu lực, hiệu quả quản lý Nhà nước về đầu tư, quy hoạch, xây dựng, đất đai; tháo gỡ những vướng mắc về thủ tục đầu tư, tạo điều kiện thuận lợi thu hút đầu tư, huy động mọi nguồn lực cho phát triển kinh tế - xã hội; quy hoạch và tận dụng những điều kiện sẵn có về đất để xây dựng các khu tái định cư theo nguyên tắc trải rộng khắp nơi, đa dạng về diện tích, về mức giá phục vụ kịp thời công tác giải phóng mặt bằng thực hiện các dự án phát triển kinh tế đang được triển khai và sẽ triển khai.

3.1.1.2. Định hướng cụ thể

Thứ nhất, hoàn thiện pháp luật về TĐC khi Nhà nước THĐ ở dựa trên quan điểm đường lối chính sách của Đảng về đất đai nói chung và TĐC khi Nhà nước THĐ ở nói riêng. Nghị quyết số 26 ngày 12/3/2003 của Hội nghị lần thứ VII Ban chấp hành trung ương Đảng khóa IX về tiếp tục đổi mới chính sách, pháp luật về đất đai trong thời kỳ đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước đã đề ra những chính sách quan trọng về bồi thường, hỗ trợ, TĐC khi Nhà nước THĐ rất cụ thể như:

- Một là, chính sách đất đai phải đảm bảo hài hòa lợi ích của Nhà nước, nhà đầu tư và người sử dụng đất, trong đó cần chú trọng đúng mức lợi ích của Nhà nước, của xã hội;

- Hai là, cần thực hiện tổng hợp các biện pháp phát triển ngành nghề, đào tạo, chuyển đổi nghề và thực hiện các biện pháp hỗ trợ khác để giải quyết một cách cơ bản việc làm và thu nhập cho người dân có đất bị thu hồi để sử dụng cho các mục đích của Nhà nước;

- Ba là, khi Nhà nước thu hồi đất để phục vụ cho mục đích quốc phòng, an ninh, lợi ích quốc gia, công cộng và phát triển kinh tế, xã hội của đất nước thì Nhà nước cần phải thực hiện chế độ hỗ trợ, TĐC phù hợp;

- Bốn là, phải lập và xây dựng khu TĐC trước khi thu hồi đất với những dự án THĐ đang sử dụng.

Thứ hai, hoàn thiện pháp luật về TĐC khi Nhà nước THĐ cần phải dựa trên cơ sở đảm bảo quyền tài sản của công dân mà Hiến pháp và Bộ luật Dân sự đã ghi nhận.

Thứ ba, hoàn thiện pháp luật về TĐC khi Nhà nước THĐ ở phải hướng vào việc đổi mới cơ chế thực hiện bồi thường cho phù hợp với điều kiện kinh tế thị trường, từng bước thực hiện “xã hội hoá” công tác TĐC.

3.1.2. Nâng cao hiệu quả thực hiện pháp luật về tái định cư khi Nhà nước thu hồi đất phát triển kinh tế xã hội tại Bình Định

3.1.2.1. Về mặt chính trị - xã hội

3.1.2.2. Về mặt kinh tế

Đối với bất kỳ hoạt động nào, lợi ích kinh tế chính là một trong những vấn đề

3.2. Định hướng, giải pháp nâng cao hiệu quả thực hiện pháp luật về tái định cư khi Nhà nước thu hồi đất phát triển kinh tế xã hội tại tỉnh Bình Định.

3.2.1. Định hướng, giải pháp về công tác quy hoạch, kế hoạch sử dụng đất

3.2.2. Định hướng, giải pháp hoàn thiện khung khổ pháp lý và các chính sách liên quan tới công tác tái định cư khi Nhà nước thu hồi đất phát triển kinh tế xã hội

3.2.3. Giải pháp tăng hiệu quả của triển khai thực tế

3.2.3.1. Nâng cao năng lực của bộ máy quản lý đất đai và nâng cao nhận thức cộng đồng về pháp luật đất đai.

3.2.3.2. Tạo cơ chế để cộng đồng dân cư và người bị thu hồi đất tham gia trực tiếp vào quá trình thu hồi đất.

3.2.4. Giải pháp ổn định cuộc sống của người dân trong vùng giải tỏa

Kết luận Chương 3

Xuất phát từ lí luận và thực tiễn đã đề cập ở hai chương trước, nội dung của chương 3 chủ yếu nêu ra những định hướng các giải pháp bảo đảm và nâng cao hiệu quả thực hiện các quy định của pháp luật về tái định cư khi Nhà nước thu hồi đất. Các giải pháp được đề xuất ở chương này nhằm mục đích đảm bảo quyền lợi hợp pháp của Nhà nước, chủ đầu tư và đối tượng có đất bị thu hồi. Trên cơ sở đảm bảo được các lợi ích đó thì mục đích phát triển xã hội, phát triển kinh tế của Nhà nước, mục đích thu lợi nhuận của các nhà đầu tư mới có thể tiến hành được thuận lợi. Đồng thời, các quyền hợp pháp của người sử dụng đất cũng được bảo vệ và tránh được tình trạng các khiếu nại, khiếu kiện liên quan đến bồi thường giải phóng mặt bằng nói chung, cũng như công tác tái định cư nói riêng.

KẾT LUẬN

Tái định cư khi Nhà nước thu hồi đất là một chế định quan trọng của pháp luật đất đai. Chế định này luôn được rà soát, sửa đổi, bổ sung và hoàn thiện nhằm đáp ứng những các đòi hỏi của thực tiễn. Việc áp dụng pháp luật bồi thường, giải phóng mặt bằng để tái định cư khi nhà nước thu hồi đất luôn gặp nhiều khó khăn, phức tạp. Nó không chỉ đụng chạm đến quyền và lợi ích hợp pháp của người sử dụng đất; quyền và lợi ích của Nhà nước; quyền và lợi ích của chủ đầu tư mà còn phải giải quyết hàng loạt các vấn đề xã hội phát sinh trực tiếp từ việc Nhà nước thu hồi đất gây ra như: Việc bố trí, tái định cư cho người bị thu hồi đất; vấn đề giải quyết công ăn việc làm, đảm bảo đời sống, an sinh xã hội cho người trực tiếp sản xuất nông nghiệp bị thu hồi đất nông nghiệp....

Bình định với vị trí trung tâm của cả khu vực Tam giác phát triển Campuchia – Lào – Việt Nam, đã và đang khẳng định vị trí quan trọng trong chuỗi liên kết, hợp tác phát triển trong khu vực. Để trở thành trung tâm phát triển về kinh tế xã hội của khu vực, Bình Định đã và đang quy hoạch, triển khai nhiều dự án phát triển. Dự kiến trong tương lai, Bình Định phải thu hồi hàng nghìn ha đất nông nghiệp để phát triển kinh tế xã hội cho cả tỉnh. Việc áp dụng pháp luật về bồi thường, giải phóng mặt bằng trên địa bàn tỉnh đã đạt được nhiều kết quả tích cực góp phần không nhỏ vào sự tăng trưởng về mọi mặt kinh tế, văn hóa, xã hội của Bình Định. Tuy nhiên, bên cạnh đó công tác này cũng bộc lộ một số tồn tại, hạn chế có nguyên nhân bắt nguồn từ hệ thống pháp luật về bồi thường, giải phóng mặt bằng còn chưa đồng bộ. Trên cơ sở đó, Luận văn đưa ra một số giải pháp cơ bản sau đây góp phần hoàn thiện các quy định khi nhà nước thu hồi đất để phát triển kinh tế - xã hội.

Luật Đất đai 2003 cùng với các văn bản hướng dẫn thi hành đã nhanh chóng đi vào cuộc sống. Đây được coi là một trong những đạo luật thu hút được sự quan tâm nhiều nhất của người dân. Với một hệ thống quy phạm khá đầy đủ, chi tiết, cụ thể, rõ ràng đề cập tới mọi quan hệ đất đai nảy sinh trong thực tế cuộc sống, trong đó có lĩnh vực bồi thường, hỗ trợ, TĐC khi Nhà nước THĐ. Hệ thống

pháp luật này đã thể hiện được những quan điểm đổi mới, phù hợp với cơ chế thị trường và tiến trình phát triển của đất nước. Có thể nói, so với trước năm 2003, pháp luật đất đai hiện hành đã tạo ra khung pháp lý mang tính khả thi cao, thuận lợi cho công tác quản lý nhà nước về đất đai, nhận được sự đồng thuận hơn từ phía người dân. TĐC cho người có đất bị thu hồi, GPMB đang là vấn đề thời sự, thu hút được sự quan tâm của Nhà nước và của toàn xã hội. Thực hiện TĐC cho các đối tượng bị thu hồi đất nhằm mục đích nhanh chóng để họ ổn định cuộc sống và tiếp tục sản xuất kinh doanh. Đồng thời, thực hiện TĐC còn góp phần duy trì sự ổn định chính trị, xã hội và đẩy mạnh sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước. Nhận thức được tầm quan trọng của công tác này, Đảng và Nhà nước ta đã ban hành chính sách, pháp luật về hỗ trợ, TĐC khi Nhà nước thu hồi đất. Mặc dù chính sách, pháp luật về TĐC khi Nhà nước THĐ luôn được sửa đổi, bổ sung và hoàn thiện nhằm đáp ứng các yêu cầu của sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước; song do sự phát triển nhanh chóng của tình hình kinh tế - xã hội, một số quy định về TĐC khi Nhà nước THĐ đã bộc lộ những bất cập khó khăn khi triển khai thực hiện. Trên cơ sở nghiên cứu những vấn đề lí luận về TĐC khi Nhà nước THĐ, đồng thời lồng ghép với việc quan sát, nghiên cứu tình hình TĐC trong thực tiễn, luận văn đã đề cập đến một số giải pháp khả thi nhằm nâng cao hiệu quả thực thi pháp luật về lĩnh vực này trong thời gian tới với mục đích để những quy định trong Luật đất đai 2013 thực sự đi vào cuộc sống.